

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2020/66

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Utkast taxor 2021-2025

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- tillgodogöra sig informationen

Sammanfattning

De ekonomiska förutsättningarna för de kommande åren för VA- och avfallskollektiven är osäkra. För VA-kollektivet finns stora höjningar på kostnadssidan till Stockholm vatten och avfall, Käppala och ökade räntekostnader på grund av större lån för att finansiera utbyggnaden av Nacka. Detta tillsammans med att VA-kollektivet har tagit ut för hög taxa från 2014 och behöver återbetala skulden till kollektivet har medfört att 2021 års taxehöjning prognostiseras runt 18% (+/- 2%).

Inom avfallskollektivet prognostiseras 2020 års resultat att belastas med kostnader för nedläggningen av Kil kretsloppspark, på 3,7 miljoner kronor och helårseffekt av den nya leverantören för insamling av hushållsavfall för 2021. Samt högre skatter för förbränning av avfall, samt högre kostnader för ny leverantör för omhändertagande av grovavfall. Dessa poster påverkar avfallskollektivets möjligheter att återbetala det villkorade aktieägartillskottet under 2021. För att möjliggöra en återbetalning utan att det ska påverka leveranserna, då majoriteten av kostnaderna är bundna till upphandlade avtal, prognostiseras en höjning av taxan på ca 12% (+/- 2%).

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Ärendet

Budgetarbetet och framtagande av förslag till taxa för VA- och avfallskollektivet 2021 baseras på ett antal faktorer. På grund av nuvarande osäkerheter anges detta utkast på förslag till taxejustering i ett intervall. Förutsättningarna kommer till stor del att klargöras under sommaren inför taxeförslaget i september.

Stockholm vatten och avfall har indikerat en höjning av vattenpriset år 2021 med 12-14%. Reningen av spillvattnet beräknas höjas med drygt 30% nästa år. De kommande åren, fram till 2025, bedöms vattenkostnaderna att öka med ytterligare 25-35% medan reningen av spillvatten kommer att öka med 50-60%. Stockholm vatten och avfall har dessutom tecknat ett nytt ramavtal för omhändertagande av avloppsslam för Henriksdal och Bromma reningsverk, det nya slampriset höjs från 375 kr/ton till cirka 1 100 kr/ton och är därigenom den främsta anledningen till höjd taxa 2021.

Käppala har inte inkommit med exakt justering av prisbilden för 2021, men indikationerna pekar på snitthöjningar på 5% per år fram till 2026. Osäkerheten är dock hög eftersom höjningen även beror på hur fördelningen inom förbundet blir.

Räntorna fastställs av kommunfullmäktige och förslaget på räntenivån presenteras under sommaren. 2020 års modell som kommunen tagit fram innebär att Nacka vatten och avfall får betala ett påslag på 0,57% på upplåningsräntan samt kostnader för upplåning. Jämfört med andra VA-bolag och kommuner är påslagen relativt höga och får därmed en stor påverkan på taxan.

Avskrivningskostnaderna kan komma att justeras under sommaren då en del av stadsbyggnadsprojekten som tagits över kommer att aktiveras. Vilka summor det rör sig om är fortfarande oklart.

Under 2019 övertog Nacka vatten och avfall arbetsuppgifter, motsvarande en heltidstjänst avseende redovisning, från kommunen. Detta var tjänster som under 2019 ingick i koncernavgiften på 2 miljoner kronor. Trots detta fastställdes även 2020 års koncernavgift till 2 miljoner kronor. Under tertial 1, 2020 har kommunen aviserat att de kommer bryta ut kostnaderna för ekonomisystemet från koncernavgiften på 2 miljoner kronor. Storleken på koncernavgiften för 2021 är därmed osäker, men den bör bli betydligt lägre än 2 miljoner kronor när både en heltidstjänst och kostnaderna för ekonomisystemet inte längre ingår i avgiften.

Avfallskollektivets nya avtal för insamling av hushållsavfall började gälla 1 april. Under 2021 kommer den nya leverantörens pris att få en helårseffekt. Detta kommer att belasta avfallskollektivet med kostnader på cirka 2 miljoner kronor.

Avfallskollektivet belastas under 2021 och 2022 även med ökade skatter för förbränning (0,6 miljoner kronor). Skatten har höjts från 75 kr per ton under 2020 till 100 kr per ton under 2021 och 125 kr per ton 2022. Det nya avtalet för omhändertagande av grovavfall blev också dyrare än tidigare avtal och kommer påverka 2021 års budget med cirka 2 miljoner kronor.

Avtalsrörelsen mellan arbetsgivarorganisationen och facket har dragit ut på tiden bland annat på grund av Covid-19. Avtalet för bolagets del är osäkert utifrån att det är ett helt nytt avtal efter att Pacta och KFS gått ihop till Sobona.

Skatteverkets beslut om ej avdragsrätt för räntorna för 2016 och 2017 är inte överklagade ännu, men detta kommer att göras tillsammans med ägaren. Från november 2019 har Skatteverket gjort en revision av 2018 års bokslut. Ett förslag till beslut lämnades 12 maj 2020 och kommer att bemötas eftersom NVOA anser att beskattningsfrågorna inte är korrekt tolkade. I förslaget förbättras resultatet för 2018 med cirka 1,9 miljoner kronor. Skatteverket har dessutom föreslagit ett skattetillägg på drygt 0,2 miljoner kronor. Dessa osäkerheter kommer att ha en direkt påverkan på taxorna. Om det villkorade aktieägartillskottet på 10 miljoner kronor ska återbetalas december

2021 kommer taxorna inom VA- och avfallskollektivet behöva höjas ytterligare om kvaliteten på levererade tjänster ska kunna bibehållas.

I nedanstående bedömning av taxejustering har följande antaganden gjorts:

- Kostnadsökning för SVOA – vatten på 13%, 3 miljoner kronor
- Kostnadsökning för SVOA – spillvatten på 31%, 7,5 miljoner kronor
- Kostnadsökning för Käppala – spillvatten på 5%, 1 miljon kronor
- Räntekostnad på 1,1% på lånat kapital, 3,5 miljoner kronor
- Avskrivningar och låneramar utifrån budgetärendet inför 2020, 6 miljoner kronor
- En koncernavgift på 1 miljon kronor
- Helårseffekt på avfallskollektivet på grund av ny leverantör, 2 miljoner kronor
- Höjning av skatt på förbränning 0,6 miljoner kronor
- Ny leverantör grovavfall, höjning 2 miljoner kronor
- Övertagande av insamling av returpapper utifrån ändrat producentansvar, 1,5 miljoner kronor
- Inget antagande har gjort rörande Skatteverkets förslag till beslut
- Inget antagande har gjort rörande Covid-19
- Löneökningar på 2%, 1,7 miljoner kronor
- Övriga driftskostnader har antagits till 2% men ska följa avtalade nivåer, 3,2 miljoner kronor

VA-kollektivet

VA-kollektivet har sedan den nya taxemodellen infördes 2014 gjort överuttag från kollektivet. Överuttagen ska återföras till kollektivet inom 3-5 år. De senaste åren har brukningstaxorna inte höjts och kostnaderna har blivit lägre, framförallt på grund av lägre kostnader från Käppala och Stockholm vatten och avfall. Under 2020 budgeterades därmed för ett underskott på 17,5 miljoner kronor för att sänka överuttaget från cirka 26,5 miljoner kronor. Samtidigt indikerar Stockholm vatten och avfall och Käppala stora höjningar av avgifterna. Anledningen är att arbetet med att renovera anläggningarna har påbörjats. Från 1 januari 2020 övertog Nacka vatten och avfall huvudmannskapet för utbyggnaden av VA i Nacka. Detta har medfört att Nacka vatten och avfall behöver öka sin låneram under de kommande åren för att finansiera utbyggnaden. När den är färdig tas avgifter in som därmed ska sänka lånemängden. För att få en balans i överuttaget bedöms brukningstaxan behöva höjas med i snitt 18% (+/- 2%) för att hela det upparbetade överuttaget ska kunna återföras kollektivet under 2021.

2022 bedöms taxorna behöva höjas med ytterligare 10%, framförallt med anledning av prishöjningarna från Stockholm vatten och avfall, Käppala och utbyggnationen av Nacka. De kommande åren till 2025 bedöms taxan behöva höjas med 6% per år. Anledningen till höjningen under dessa år beror också på Stockholm vatten och avfall, Käppala och utbyggnationen av VA i Nacka. Resterande år framåt bedöms taxorna behöva höjas med 3-4% per år. Förutsatt att räntan är oförändrad och kostnadsökningar på i snitt 2% per år.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat	9	-19 500	-6 837	-264	-164	525	431
Skuld till kollektivet	26 486	6 986	149	-115	-279	246	678
Höjning/Sänkning av brukningsavgifter	0%	0%	18%	10%	6%	6%	6%

Avfallskollektivet

Avfallskollektivet har sedan den nya taxemodellen infördes 2014 haft utmaningar rörande intäkterna. Kostnadsramarna har följts utifrån att majoriteten av kostnaderna är avtalade med leverantörer som sköter kretsloppscentralerna och insamlingen av hushållsavfall. Intäkterna har

blivit lägre på grund av att incitamentet i taxan att matavfallssortera uppnås. 2018 resulterade detta i att kollektivet gjorde ett underskott. Detta finansierades av ägaren genom ett villkorat aktieägartillskott på 10 miljoner som ska betalas tillbaka inom 3 år, 31 december 2021. Anledningen till det villkorade aktieägartillskottet är att bolaget endast har 0,1 miljoner kronor i bundet eget kapital och inte har någon möjlighet att själv utöka detta i speciellt stor utsträckning utifrån gällande lagar och styrdokument. Under 2020 beräknas projektet Kil kretsloppspark läggas ned och belasta resultatet med 3,7 miljoner kronor.

Andra påverkansfaktorer inför 2021 är förändrad skatt på förbränning vilket kommer belasta kollektivet med cirka 0,6 miljoner kronor i högre avgifter. Ett nytt avtal rörande grovavfall innebär ökade kostnader på cirka 2 miljoner kronor under 2021. Regeringen har dessutom gått ut med ett pressmeddelande att producentansvaret för returpapper ska övergå till kommunen. Detta kommer att få en påverkan på kostnaderna för insamling med cirka 1,5 miljoner kronor.

Med anledning av ovanstående behöver taxan höjas med ytterligare 12% (+/- 2%) för att kunna återbetala det villkorade aktieägartillskottet under 2021. Vid en så kraftig höjning kommer kollektivet att behöva sänka taxan för att få balans över tid. I förslag 2 fram till 2025 bedöms taxan kunna ligga oförändrad om inga större justeringar kommer vid nya upphandlingar eller ytterligare ändrade beteenden hos kunderna. Problematiken är att kollektivet inte kan ligga på så stora summor under så lång tid, återföring inom 3-5 år. Därmed finns förslag 1 där avfallskollektivet istället behöver sänka taxan under 2022 med cirka 5%, för att därefter ligga på en årlig höjning på mellan 1-3%.

Förslag 1

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat	-180	1 350	6 665	56	-421	-307	-191
Skuld till kollektivet	-7 700	-6 350	315	371	-50	-357	-548
Höjning/Sänkning av bruksavgifter	0%	0%	12%	-5%	2%	2%	2%

Förslag 2 (en jämnare justering över åren)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat	-180	1 350	6 665	5 790	3 135	1 026	-1 125
Skuld till kollektivet	-7 700	-6 350	315	6 105	9 240	10 266	9 140
Höjning/Sänkning av bruksavgifter	0%	0%	12%	0%	0%	0%	0%

Ärendets beredning

Fredrik Kristoffersen, ekonomichef, har i samråd med bolagets ledningsgrupp berett ärendet.